

30-10-2014

Sagsnr.
2014-0028531

Dokumentnr.
2014-0028531-16

Sagsbehandler
Malte Bern Jensen

Notat om gadegallerier i det offentlige rum

Baggrund

Med lokalplanforslaget vedrørende udbygningen af Enghave Brygge, vil det gamle industriområde bag H.C. Ørstedsværket omdannes til et moderne bolig- og erhvervsområde. Det betyder også at Ulrik Schøidts graffitiværk Evolution, som er opført på en del af muren ved Enghave Brygge, skal rives ned. Værket er ca. 170 meter langt og H.C. Ørstedsværket finansierede malingen til muren omkring deres tidligere kul-depot.

Med nedrivningen af graffitiværket Evolution forsvinder også en af Danmarks største ”lovlige” graffiti vægge, hvor kunstnere fra ind- og udland siden 1999 har udfoldet deres kunst.

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede på et møde den 21. november 2013, at der skulle arrangeres en offentlig høring om, hvordan der kunne findes en erstatning for de rammer for kunst i det offentlige rum, som forsvinder med Enghave Brygges udvikling. Det var en forudsætning, at kunst- og graffiti miljøet blev involveret i høringen.

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte efterfølgende på deres møde den 24. april 2014 forvaltningens forslag til en udvidet model for høringen, som inkluderede dels en offentlig digital høring, dels en arbejdende workshop med repræsentanter fra kunst- og graffiti miljøet samt offentlige og private interessenter.

Digital høring

Kultur- og Fritidsforvaltningen igangsatte en offentlig digital høring i maj, juni, juli og august 2014 på henholdsvis kommunens høringsportal www.blivhoert.dk og på Facebook. Her blev borgere og

Sekretariat & Presse

Rådhuset
1550 København V

E-mail
CJ25@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780515

brugerne af byens lovlige gadegallerier opfordret til at komme med gode og konstruktive bud på, hvor der kan skabes nye interessante rammer for kunst i det offentlige rum.

Kommunen modtog ca. 70 svar ved den digitale høring.

En arbejdsgruppe, der udover forvaltningen består af en række repræsentanter fra street art miljøet samt relevante kommunale enheder, har arbejdet videre med forslagene.

Arbejdsgruppen ændrede den planlagte workshop til en række faglige møder med forskellige interessenter, så de mest relevante forslag kunne kvalificeres yderligere. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et idékatalog over mulige placeringer for et nyt gadegalleri.

Forslag, hvor der fra ejere eller andre interessenters side ikke har været interesse for at gå ind i projektet, er ikke medtaget i idékataloget.

Beskrivelse og prisoverslag af tre forskellige løsningsmodeller

Arbejdsgruppen har beskrevet tre forskellige måder at etablere nye gadegallerier i byen. Alle priser er baseret på grove overslag:

1) Plankeværk som sættes op på de arealer, hvor der ønskes gadegalleri.

- *Pris inkl. opsætning af 30 m³ træplader koster ca. 15.000 kr.*

2) Formstøbt beton som støbes direkte på den ønskede placering

- *Prisen for støbt beton er ca. 2000 kr. m³. Pris for 30 meter støbt beton ca. 60.000 kr. Dertil kommer udgifter ved nedtagning.*

3) Genbrugsbeton i form af betonelementer, der er "fejlstøbt" fra producenten. Det vil sige støbt i forkerte mål, og som derfor ikke kan bruges i det planlagte byggeri. Elementerne kan genbruges som gadegallerier. Genanvendelse af betonelementer, der ellers skulle destrueres, har miljømæssige fordele.

- *Pris for 30 m3 genbrugsbeton inkl. opsætning og nedtagning ca. 100.000 kr.*

Der kan ikke peges på en løsningsmodel, da der formentligt vil skulle anvendes forskellige løsninger på de foreslåede placeringer.

For at holde etableringsudgifter og løbende driftsudgifter nede, foreslår forvaltningen, at der ikke opsættes lys eller projektører ved gadegallerierne. Ingen af forslagene forudsætter meget vedligeholdelse, når de først er opført.

Ved alle forslag forudsættes det, at der bliver opstillet en spraydåsecontainer på stedet. Her kan malerne smide tomme dåser ud, uden de kan tages op igen. Dette både for at andre ikke kan bruge malerrester fra dåserne og for at affaldet kan blive fjerne miljømæssigt forsvarligt. Der skal derfor medregnes en årlig udgift til Teknik- og Miljøforvaltningen på ca. 10.000 kr. pr. sted til tømning af container.

Ved alle løsningsforslag gælder det yderligere, at der skal påregnes en årlig renholdelsesudgift til øvrigt affald. Denne pris kan variere meget afhængig af, om området i forvejen indgår i *Byens Drifts* rute.

Alle priser er baseret på grove overslag.

Idékatalog til placering af nye gadegallerier

Nedenfor er beskrevet syv mulige placeringer til nye gadegallerier. De syv mulige gadegallerier er placeret i syv forskellige bydele for at give Kultur- og Fritidsudvalget et idékatalog, der er forankret i hele byen. Placeringerne er udvalgt på baggrund af den offentlige høring, der blev foretaget i perioden fra maj til august. Blandt de mere end 70 forslag forvaltningen modtog, har forvaltningen - i samarbejde med arbejdsgruppen - udvalgt syv steder, hvor det er vurderet, at et gadegalleri har størst sandsynlighed for at blive opført og blive en succes. KFF har i hver af de valgte områder kontaktet de relevante interessenter for at afdække, hvilke udfordringer og ønsker der er ved opsætning af et gadegalleri. Den nedsatte arbejdsgruppe er ligeledes blevet præsenteret for alle forslagene, og har diskuteret fordele og ulemper ved de forskellige ideer.

Voldanlæggene er fortidsminde og derfor pr. automatik fredet. Forslag til gadegallerier i Indre By er derfor ikke medtaget i kataloget. Forvaltningen har yderligere haft kontakt til private aktører, heriblandt Carlsberg Byen og til REDA, som administrerer Refshaleøen. Herfra

var der på nuværende tidspunkt ikke interesse for at indgå i et samarbejde om et nyt gadegalleri.

De syv ideer er: (se dem på et [kort her](#))

1. Fælledparken (ved skaterparken)
2. Nørrebroparken (ved skaterparken)
3. Toftegårds Plads
4. Valbyparken
5. Grønttorvet
6. Kraftværksparken (planlagt ny park ved Enghave Brygge)
7. Amager Strandpark

1) Fælledparken

De fleste af byens parker er fredede, heriblandt Fælledparken. Det vil derfor kræve en dispensation for fredningen at opsætte et gadegalleri ved skaterbanen i Fælledparken. Ifølge Byens Anvendelse under Teknik- og Miljøforvaltningen, kan en dispensation for fredningen kun ske, hvis det opførte ikke ændrer parkens eksisterende karakter. Det valgte område i Fælledparken indeholder allerede en skaterpark, der med dets beton og stålelementer i forvejen bryder med parkernes grønne områder. Et gadegalleri i en naturlig forlængelse af skaterområdet, vil, ifølge Byens Anvendelses vurdering, ikke bryde med parkens karakter, hvorfor det forventes, at der kan gives dispensation fra fredningen. Byens Anvendelse er dog nødsaget til at lave en konkret vurdering af det færdige koncept, set i forhold til parkens karakter, før en endelig afgørelse kan træffes.

- Udfordringer:

Der foregår, ifølge parkforvalteren for Fælledparken, meget ulovlig graffiti på skaterbanen. Der er nul tolerance over for graffiti på skateranlægget og graffiti bliver fjernet øjeblikkeligt. Det er både tidskrævende og en økonomisk udfordring. Det er derfor vigtigt at indtænke en kommunikationsstrategi, hvis der opføres et nyt gadegalleri. Her skal det gøres tydeligt, at væggene vil blive fjernet, hvis der bliver malet andre steder.

2) Nørrebroparken

Det meste af Nørrebroparken er ligesom Fælledparken fredet - med undtagelse af græsområdet der ligger bag ved skaterbanen ved Hillerødgade. Græsarealet ligger i naturlig forlængelse af skaterbanen,

og græsarealet bliver i dag ikke brugt rekreativt, da det ligger afsides og indelukket. Langs græsarealet står der ligeledes en lang betonmur, som i forvejen bruges som gadegalleri, og som Byens Anvendelse ikke renser for graffiti.

På den modsatte side af cykelstien, bag ved den tidligere tankstation ved Farumgade, findes ligeledes et græsareal, der kan benyttes til gadegalleri.

- **Udfordringer:**

Der forgår, ifølge parkforvalteren, allerede meget graffiti i Nørrebroparken, og der er risiko for at et nyt gadegalleri vil føre til mere. Det kan give udfordringer for parkforvalterne, og dem der fjerner ulovligt graffiti. Det vil derfor kræve en god formidlingsstrategi til brugerne om, at der vil blive reageret, hvis reglerne ikke bliver overholdt.

3) Toftegårds Plads

Toftegårds Plads i Valby er flere gange blevet nævnt som et oplagt sted at placere et gadegalleri. Valby Lokaludvalg pegede specifikt på Toftegårds Plads i deres høringssvar til kommunen og kulturhuset KraftWerket, der ligger på Toftegårds Plads, har ligeledes opfordret Kultur- og Fritidsforvaltningen til at benytte pladsen til gadegallerier. KraftWerket har tidligere afholdt festivalen ”Galore – Urban Art Festival” på Toftegårds Plads, som fokuserer på street-art. Sidste år havde festivalen ca. 11.000 besøgende fra ind- og udland.

Pladsen bliver kun i begrænset omfang brugt til arrangementer, og et gadegalleri på pladsen vil, ifølge KraftWerket, både kunne skabe synergieffekt og fungere som forlængelse af kulturhuset.

- **Udfordringer**

Der har tidligere været placeret et gadegalleri på Toftegårdsplads. Det blev imidlertid fjernet, da politiet mente, at det skabte utryghed for beboerne i området, da der kunne foregå lyssky ting i læ af muren. Denne udfordring kan overkommes, ved at etablere et lavere hegn og placere det, så det ikke bliver en massiv mur. Politiet vil blive hørt i forbindelse med en mulig opførelse.

I vintermånederne bliver der opført en skøjtebane på Toftegårds Plads, som fungerer frem til begyndelsen af marts. Det vil derfor være

nødvendigt at placere et gadegalleri, så det ikke karambolerer med skøjtebanen. Både parkforvalteren og Kulturhuset mener ikke, at det vil være et problem.

4) Valbyparken

På kanten af Valbyparken ligger der et større græsareal, som kan danne ramme om et gadegalleri. Området er i dag ubenyttet og ligger ugeneret væk fra vejen og beboelse. Der vil, ifølge parkforvalteren, kunne opsættes op mod 30 meter gadegalleri. Området ligger ikke direkte i Valbyparken, hvorfor der ikke kræves dispensation fra fredningsreglerne.

- Udfordringer:

Der er ingen renholdelsesindsats i området, da det ligger uden for Valbyparken. Der skal derfor forventes en løbende udgift, hvis Teknik- og Miljøforvaltningen skal renholde området.

5) Grønttorvet

Det eksisterende Grønttorv forlader Valby og flytter til Høje Taastrup. Ifølge den nuværende lokalplan for området, er det planlagt, at området fra slutningen af 2015 til 2020 skal udbygges med boliger og erhverv. Der vil i denne periode være mulighed for, at området kan benyttes til midlertidige projekter – heriblandt et gadegalleri.

Ifølge Idébureauet 2+1, som er hyret til at udvikle ideprogrammet for området, vil det være muligt at inddrage den gamle hal på Grønttorvet til et midlertidigt gadegalleri.

- Udfordringer:

Der er stadig usikkerhed omkring udviklingen af området. Det er derfor ikke muligt at komme med en konkret plan for, hvor et muligt gadegalleri kan placeres i området.

Det vil ligeledes ikke være muligt at igangsætte et gadegalleri før ultimo 2015 - primo 2016.

6) Kraftværksparken

Kraftværksparken er en planlagt park ved Enghave Brygge, som skal udgøre grønt areal for de nye boliger og erhvervsejendomme i området. Parken er planlagt at skulle opføres i 2017.

Der er udtrykt interesse for at placere et gadegalleri i parken, muligvis med elementer fra Evolution kunstværket. På grund af Enghave Brygges historie, som Danmarks største gadegalleri, vil Kraftværksparken være et ideelt sted at placere et gadegalleri.

- **Udfordringer:**

Der er lange udsigter til parkens opførelse og usikkerhed om, hvorvidt parken overhovedet bliver opført.

Der er ligeledes usikkerhed omkring lokalplanen for Enghave Brygge. Det er derfor vanskeligt at planlægge et gadegalleri, før der er truffet endelig afgørelse om de kommende byggeplaner.

7) Amager Strandpark

Amager Strandpark bliver i dag benyttet til mange forskellige aktiviteter, heriblandt til at skate, lave parkour, vindsurfe etc. Det vil i de omgivelser være muligt at opsætte et gadegalleri, der kan kombinere de forskellige udfoldelsesmuligheder.

Strandparken er ligeledes opbygget af betonelementer, hvoraf mange af dem var genbrugselementer fra Storebæltsbroen. I de omgivelser vil et gadegalleri af beton kunne indgå uden at skæmme den eksisterende arkitektur.

- **Udfordringer:**

Amager Strandpark I/S er i gang med en mulig omstrukturering af ejerforholdet, hvor der er lagt op til, at lade driften og udviklingen af strandparken integrere i Teknik- og Miljøforvaltningen. Fremtiden for Strandparken er ikke endelig besluttet, og det er derfor vanskeligt at arbejde videre med forslaget, før strandparkens fremtid bliver afgjort.

Periode

Gadegallerierne vil blive opstillet for en prøveperiode på 2 år. Hvis ordningen bliver en succes, vil det være muligt at forlænge ordningen, ligesom det efter den to-årige prøveperiode, er muligt at flytte gadegallerierne til en ny placering i byen.

Forvaltningen vil være i tæt samarbejde med de relevante parkinspektører, så eventuelle afledte problemer vil blive

indrapporteret. Kultur- og Fritidsudvalget vil blive holdt orienteret om eventuelle klager og udfordringer.

Offensive byggepladser

På udvalgmødet den 24. april 2014 godkendte Kultur- og Fritidsudvalget Københavns Ejendommers pilotprojekt med at stille byggepladshegn til rådighed for kunst i det offentlige rum.

Københavns Ejendomme har nu udvalgt tre byggepladshegn, som kan anvendes til kunst i det offentlige rum. Byggepladshegnene etableres i efteråret 2014 og foråret 2015 i takt med, at byggeentrepriserne går i gang. Det vil bl.a. blive annonceret på kommunens hjemmeside, hvor det er muligt at udsmykke disse byggepladshegn.

Det første byggepladshegn bliver sat op ved byggeriet ved Brønshøj Skole, der efter planen begynder medio november 2014 og forventes afsluttet ultimo august 2016.

Herefter vil der efterfølgende blive opsat plader på byggepladshegnene ved byggeriet af lethallen i Ørestaden og ved byggeriet af Katrinedals Skole i Vanløse.

Forvaltningen udarbejder information om projektet. Der vil blandt andet blive oprettet en officiel side på kk.dk samt løbende orientering om projektet på kommunens Facebook profil. I kommunikationen vil der blive lagt vægt på, at brugerne skal rydde op efter dem selv og huske at fjerne eget affald. Det vil derfor også blive indskærpet, at der er tale om et pilotprojekt som bliver lukket ned, hvis de opsatte rammer ikke overholdes.

I efteråret 2015 er der planlagt en evaluering af de økonomiske omkostninger forbundet med at stille byggepladshegn til rådighed som midlertidige gadegallerier. Sammen med den økonomiske evaluering vil Københavns Ejendomme også vurdere, hvordan pilotprojektet i øvrigt påvirker de praktiske forhold i konkrete byggesager. Finansieringen af pilotprojektets udsmykningseggede hegn afholdes af Københavns Ejendomme.

Kultur- og Fritidsudvalget vil blive orienteret om pilotprojektet medio 2015.